

СТАНОВИЩЕ

от доц. Стефан Недков Янев, доктор
на дисертационния труд

на **Дарина Дончева Захариева**

на тема:

„ПРОФИЛАКТИКА НА ПОСТУРАЛНИТЕ НАРУШЕНИЯ В НАЧАЛНА УЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ”

за присъждане на образователната и научна степен **“доктор”**

по научната специалност

**“Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл.
Методика на лечебната физкултура)”**

1. ДАННИ ЗА ДИСЕРТАНТА

Дарина Захариева завършва бакалавърска степен по Кинезитерапия през 2002 година и магистърска през 2003 година в Национална спортна академия „В. Левски“, София. Последната образователно-квалификационна степен е в областта на Кинезитерапията в педиатрията, каквато е тематиката на настоящия дисертационен труд. От 2003 година работи по специалността в различни структури като основният ѝ стаж е в ДМСГД „Св. София“, гр. София. Всичко това показва стремеж към специализация, натрупан практически опит в работата с деца и познаване на спецификата на възрастовия период.

От 2007 г. Захариева е асистент към НСА „В. Левски“.

2. ДАННИ ЗА ДОКТОРАНТУРАТА

Ас. Дарина Захариева е зачислена като докторант на самостоятелна форма от 2013 г. и е отчислена с право на защита в определения срок. От предоставената документация може да се твърди, че процедурата по подготовка и защита на дисертационен труд е спазена.

3. ОБЩО ОПИСАНИЕ НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД И НА ПРИЛОЖЕНИТЕ КЪМ НЕГО МАТЕРИАЛИ

Представеният за становище дисертационен труд е написан в обем от 171 страници, 26 страници литература и 8 страници приложения. Структуриран е в две части със съответните подглави. В своето изложение дисертационният труд съдържа 31 таблици, 11 фигури, 28 диаграми и 22 снимки.

Библиографската справка съдържа внушителните 400 литературни източника, от които пет електронни. От всички 98 са на кирилица и 302 на латиница. Около 46% от литературните източници са до 10 години. Прави добро впечатление проучването на трудове на едни от пионерите, изследвали влиянието на кинезитерапията при гръбначни изкривявания в България. Това е доказателство за задълбочеността на литературния обзор и обширността на справката.

4. АКТУАЛНОСТ НА ПРОБЛЕМА

Актуалността на разглежданият проблем в дисертационния труд на Дарина Захаријева се основава на големият брой изследвания проведени в световен мащаб, от страна на ортопедичната и кинезитерапевтичната общност. Това доказва, че проблемът не е разрешен и се търсят адекватни на новите технологии методи за терапия.

5. ДАННИ ЗА ДИСЕРТАЦИЯТА И АВТОРЕФЕРАТА

Първата част на дисертационния труд съдържа литературния обзор в обем 34 страници. Тук са дефинирани понятията за нормална и патологична стойка, разгледани са факторите причиняващи нарушенията, както и са описани диагностичните методи за определяне на състоянието. В третата и четвъртата точка на главата са представени средствата за предотвратяване на постуралните деформитети. Тук е допусната терминологична грешка като са определени като „физиотерапия“ само електротерапевтичните процедури.

В края на главата е поместена работната хипотеза на изследването. В нея се открояват два основни пункта: намаляване и корекция на позата, и на затлъстяването при целевата група.

Втората глава на дисертационния труд съдържа целта и задачите, организацията и методиката на изследването, резултатите и анализа им в обем 128 страници. Като цяло може да се твърди, че целта и задачите отговарят на хипотезата на изследването. Тестовата батерия се откроява с пълнота и широкоспектърно регистриране на статичните и динамичните компоненти на ОДА за поддържане на изправеното положение. Като нововъведения за практиката в България може да се отчетат педобарографията и използването на PostureDoc софтуер.

Много добро впечатление прави фокусирането върху влиянието на глезенната патология върху формата на гръбначния стълб. Отражение за това се намира в представените схеми на кинезитерапевтични процедури за деца с нормално и наднормено тегло. Описаните в тази част упражнения могат да бъдат характеризирани като подходящи за прицелните възрастови периоди, без да натоварват излишно физиката и психиката на децата.

Петата част на главата съдържа резултатите и направеният им анализ. Предоставени са обективни, статистически коректни данни за динамиката в развитието на изследваните показатели в изследваните групи. Мога да определят като отличен подхода за сравняване на резултатите от експерименталните групи с такива от други национални и световни изследвания.

При анализа отново позитивни моменти се открояват – нуждата от адаптация за приложението на тестовете на Ott и Schober при деца, разсъжденията за състоянието на оборудването в класните стаи, и не на последно място връзката между валусна девиация на скочните стави и отклоненията на таза във фронталната равнина. Още повече – всички изведени стойности на даден показател са сравнени с такива от литературни източници.

Авторефератът е в обем 44 страници и отразява най-важните моменти на дисертационната теза. Освен това са публикувани и пет научно-приложни приносни моменти.

6. НАУЧНИ ПРИНОСИ

Идентифицират се следните научни приноси:

- Направен е обстоен анализ на състоянието на проблема чрез проучване на значителен брой литературни източници;
- Събраният набор от методи за диагностика и средства за оценка на състоянието е широкоспектърен, като два от обективните методи са въведени и апробирани от авторката в българската практика;
- Кинезитерапевтичната методика се отличава с нова философия, отговаряща на спецификата на разглежданите възрастови групи, като е избегнато пренатоварването;
- Извършен е коректен статистически анализ на получените данни за около 15 основни показателя, както и взаимовръзките помежду им за 4 възрастови групи.

7. ПУБЛИКАЦИИ И УЧАСТИЯ В НАУЧНИ ФОРУМИ

В документацията по защитата на дисертационния труд и в автореферата са предоставени три публикации по темата на дисертацията.

8. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Убедено считам, че представеният за рецензиране дисертационен труд отговаря на изискванията на Закона за РАС като му давам обща положителна оценка.

Предлагам на уважаемото жури, да присъди на докторантката **Дарина Дончева Захаријева** образователната и научна степен "**доктор**" по професионално направление 7.4. Обществено здраве и научната специалност "Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. Методика на лечебната физкултура)".

26.08.2016 г.

Изготвил становището:

/доц. Стефан Янев, доктор/